

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	40526
Nom	Complements per a la formació disciplinària en l'especialitat de llengua catalana (valencià) i la seua literatura
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	Facultat de Magisteri	1	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	34 - Complementos per a la formació disciplinària de l'especialitat de llengua catalana(valencià) i la seva literatura	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
GARCIA VIDAL, PILAR	80 - Didàctica de la Llengua i la Literatura
MARTI CLIMENT, ALICIA	80 - Didàctica de la Llengua i la Literatura

RESUM

La matèria “Complements per a la formació disciplinària” pretén proporcionar alguns elements claus per a la formació que traspassen els límits del currículum: la relació de la didàctica de la llengua i la literatura amb les ciències del llenguatge, els programes específics d'atenció a la diversitat, l'educació plurilingüe i el paper que li correspon al professor de llengua i literatura en l'estructura d'un centre de Secundària, entre d'altres. En definitiva, l'objectiu d'aquesta assignatura és proporcionar a l'alumne un camp de visió ampli, que li permeta entendre amb major perspectiva i complexitat el marc educatiu en el qual va a inserir-se.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Els coneixements previs necessaris són els propis d'un titulat d'àrees com la filologia, ciències de la comunicació o les humanitats, amb atenció especial a la competència literària, lingüística i comunicativa que qualsevol professor de valencià d'Educació Secundària ha de posseir.

COMPETÈNCIES

2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1

- Saber comunicar les conclusions i els coneixements i les raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Ser capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure'n la capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seua situació actual, perspectives i interrelació amb la realitat social de cada època.
- Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on siga situat.
- Desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o l'àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; informar i assessorar les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels fills.
- Participar en l'avaluació, la investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.
- Conèixer contextos i situacions en què s'utilitzen o s'apliquen els diversos continguts curriculars.

- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que faciliten l'adquisició de les competències comunicatives i literàries, atenent el nivell i la formació prèvies dels estudiants així com l'orientació d'aquests, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Conèixer el valor formatiu i cultural de la llengua i la literatura catalanes i els continguts que es cursen en els ensenyaments respectius.
- Conèixer la història i els desenvolupaments recents de la llengua i la literatura catalanes i la seua didàctica, i les seues perspectives per poder-ne transmetre una visió dinàmica.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en la llengua i la literatura catalanes. Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls propis de la seua responsabilitat docent.
- Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'educació lingüística i literària.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- a) Conèixer les principals aportacions de les ciències del llenguatge a la didàctica de la llengua i la literatura.
- b) Conèixer i valorar les possibilitats de formació de l'educació plurilingüe, especialment en el context valencià.
- c) Conèixer els principals programes d'atenció a la diversitat i ser capaç d'identificar necessitats educatives en aquest sentit.
- d) Conèixer les funcions principals d'un professor de llengua en el centre de secundària i ser capaç de generar propostes d'actuació dins del mateix.
- e) Reflexionar sobre la pròpia pràctica docent en el marc del currículum oficial, del centre de Secundària i de la societat actual.
- f) Conèixer les possibilitats de la formació contínua en la tasca docent i valorar la seua importància.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Les competències bàsiques en el currículum de Secundària.

- 1.1. Finalitats educatives i competències bàsiques.
- 1.2. Les competències bàsiques: del desenvolupament curricular a la pràctica docent.

2. L'educació plurilingüe en el context escolar valencià.

- 2.1. Els programes d'educació plurilingüe en el sistema educatiu valencià.
- 2.2. Marc Comú de Referència i el Portafoli Europeu de les Llengües.
- 2.3. La diversitat sociolingüística a l'aula. L'actitud cap a les llengües i els seus parlants.
- 2.4. L'ús de les llengües al centre escolar. El projecte de normalització lingüística (PNL).

3. L'atenció a la diversitat en l'aprenentatge lingüístic i literari i els programes específics.

- 3.1. Educació inclusiva i atenció a la diversitat en els centres de Secundària.
- 3.2. L'atenció a la diversitat i les dificultats d'aprenentatge.
- 3.3. Mesures d'inclusivitat per a la millora de l'èxit escolar.

4. El professor de llengua i literatura i el centre d'educació secundària.

- 4.1. Les competències docents.
- 4.2. Les funcions del professor de Llengua i Literatura en el centre de Secundària.

5. L'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) en l'educació lingüística i literària.

- 5.1. Les TIC i l'educació lingüística.
- 5.2. Les TIC i l'educació literària.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques en aula	19,00	100
Classes de teoria	19,00	100
Tutories reglades	4,00	100
Treball en grup	4,00	100
Altres activitats	2,00	100
Elaboració de treballs en grup	30,00	0
Elaboració de treballs individuals	30,00	0
Estudi i treball autònom	30,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	12,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Per tal d'assolir els objectius que es planteja aquesta assignatura, s'emprarà una metodologia activa que fa imprescindible la implicació de l'alumnat. Es fomentarà un acostament crític als diversos postulats teòrics que s'hi aportaran sense excloure les exposicions magistrals que la matèria pot exigir.

La pràctica acadèmica en aquesta assignatura s'estructura en diversos nivells:

Activitats presencials.

1. Classes teoricopràctiques.

Classes presencials teoricopràctiques en les quals es treballaran els continguts de l'assignatura, es debateran i realitzaran activitats utilitzant diversos recursos docents: classes magistrals, seminaris, tallers, grups de treball, etc.

Les orientacions i materials necessaris per al desenvolupament d'aquestes activitats es facilitaran a l'estudiant o bé en les sessions presencials o bé des de l'aula virtual.

2. Treballs en grup.

La realització de treballs té com a finalitat destacar la importància del treball cooperatiu i reforçar l'aprenentatge individual, a més d'iniciar l'estudiant en l'activitat d'investigació, anàlisi i interiorització de la informació, fomentar les relacions personals i compartir situacions per tal d'aproximar-se als continguts i al debat.

3. Tutories.

Les tutories individuals i col·lectives serviran per coordinar els estudiants en les tasques individuals i de grup, així com per avaluar els progressos individuals, les activitats i la metodologia docent.

Les tutories també s'utilitzaran per a fer un seguiment de l'expressió oral, imprescindible per a aprovar l'assignatura.

4. Avaluació.

Proves orals i escrites per a la valoració dels continguts teoricopràctics, autoavaluació i presentació de treballs individuals i en grup.

Activitats no presencials.

5. Estudi i treball autònom.

Preparació de les tasques encarregades i realització del treball guiat específic. El model que s'aplicarà és l'investigador, de manera que l'activitat de l'estudiant se centre en la recerca, la localització, l'anàlisi, la manipulació, l'elaboració i el retorn de la informació.

Els alumnes faran un treball de recerca en grup reduït que serà orientat i supervisat per l'ensenyant.

AVALUACIÓ

L'avaluació serà contínua i global, tindrà caràcter orientador i formatiu, i haurà d'analitzar els processos d'aprenentatge individual i col·lectiu.

La qualificació, representació última del procés d'avaluació, haurà de reflectir l'aprenentatge individual, entés no sols com l'adquisició de coneixements, sinó com un procés que està relacionat fonamentalment amb els canvis intel·lectuals i personals dels estudiants en trobar-se amb situacions noves que exigeixen desenvolupar noves capacitats de comprensió i raonament.

La normativa del màster determina el seu caràcter presencial, per la qual cosa és obligatòria l'assistència a les classes i a qualsevol activitat lectiva que es programe en aquesta matèria. En la qualificació final de les dues convocatòries anuals de l'assignatura es valorarà especialment aquest aspecte.

La informació per a evidenciar l'aprenentatge serà recollida, principalment, mitjançant:

- Assistència i participació en un 70 % de les sessions presencials
- Proves orals i escrites.
- Avaluació dels treballs encomanats, incloses l'anàlisi i la valoració d'observacions sobre treballs elaborats per altres.
- Seguiment periòdic del progrés dels estudiants i valoració de la participació individual i en grup, tant a l'aula com en les tutories i en les tasques que es realitzen fora de l'aula.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- CAMPS, Anna; CASSANY, Daniel; CUENCA, M. Josep; GUASCH, Oriol; SALVADOR, Vicent; SÁNCHEZ-ENCISO, Juan; SANZ, Glòria; ADELL, Pilar; BERNÁRDEZ, Enrique; BRUCART, Josep M.(2011)Llengua Catalana i Literatura. Complementos de formació disciplinària. Barcelona. Graó.
- GUASCH, Oriol (coord.)(2010) El tractament integrat de les llengües. Barcelona. Graó.
- PASCUAL, V. (2006) El tractament de les llengües en un model deducació plurilingüe per al sistema educatiu valencià. València: Generalitat Valenciana.
- RUIZ BIKANDI, U.(2006) "La reflexió interlingüística: ajudar a pensar en/amb/sobre tres llengües". Diversitat de llengües a l'aula. Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura, nº 38, p. 51-66. Barcelona. Graó.
- VILA, I., SIQUÉS C I ROIG, T. (2006) Llengua, escola i immigració: un debat obert. Barcelona: Graó.
- Cabero, J. i Barroso, J. M. (2016). El vídeo educatiu. En J. Sánchez, J. Ruíz i M. Gómez (Coords.), Tecnologías de la comunicación y la información aplicadas a la educación (pp. 81-90). Síntesis.
- Castaneda, L., Esteve, F. i Adell, J. (2018). ¿Por qué es necesario repensar la competencia docente para el mundo digital? RED. Revista de Educación a Distancia, 56. Recuperado de http://www.um.es/ead/red/56/castaneda_et_al.pdf
- Durán, C. (2015). Noves (i velles) didàctiques per a ensenyar llengua i literatura amb les TIC. Ítaca. Revista de Filologia, 6, 71-84.
- Martí Climent, A. i Garcia Vidal, P. (2020). DidàctICS. Projectes de llengua i literatura per a l'aula de Secundària. Bromera.
- Sanmartí, N. (2020). Avaluar i aprendre: un únic procés. Octaedro.

Complementàries

- Ambròs Pallarès, M. A. i Breu Pañella, R. (2011). 10 Ideas Clave. Educar en medios de comunicación. La educación mediática. Graó.
- Ballesteros-Regana, C. (2013). El video en la enseñanza y la formación. En J. Barroso i J. Cabero (Coords.), Nuevos escenarios digitales: Las tecnologías de la información y la comunicación aplicadas a la formación y desarrollo curricular (pp. 167-186). Pirámide.
- Colomer, T. et al. (2008). Lectures adolescents. Graó.
- Finkel, D. (2008). Ensenyar amb la boca tancada. PUV.
- Martí Climent, A. i Garcia Vidal, P. (2021). El videoling: uso educativo del vídeo en la enseñanza de la gramática. Tejuelo, 33, 75-102. DOI: <https://doi.org/10.17398/1988-8430.33.75>
- Trujillo, F. (7/06/2018). Los retos de la educación digital hoy. [Consulta: 20 de septiembre de 2018]. <https://fernandotrujillo.es/los-retos-de-la-educacion-digital-hoy-the-challenge-of-digital-education-nowadays/>

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

Es mantenen els continguts inicialment arreglats a la guia docent

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

Manteniment del pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades en la guia docent original.

3. Metodologia docent

Pujada de materials i activitats de la matèria Complementos a la web

Tutories mitjançant el correu electrònic institucional

4. Avaluació

Proves d'avaluació per projectes i per treballs acadèmics

Pel que fa a la segona convocatòria, se seguirà igualment allò indicat a la guia docent i les suggeriments aprovats per la CCA i coordinació de les modalitats del Màster. És a dir, l'alumnat serà convocat a una prova en línia, que suposarà un percentatge mínim del 50% de la nota final, on cal reflectir també les tasques practiques no recuperables.

5. Bibliografia

La bibliografia recomanada es manté perquè és accessible.